

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่หนึ่ง

เมื่อเริ่มเขียนคำบรรยายกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ท่านอาจารย์ประมุข สวัสดิ์มงคล อดีตผู้พิพากษาศาลฎีกา และอาจารย์ผู้บรรยายวิชากฎหมาย ว่าด้วยพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรม คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ส่งหนังสือคำบรรยายพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๒๘ เขียนโดย อาจารย์ประมุข สวัสดิ์มงคล ธ.บ., M.C.L. (S.M.U.) มาให้ ผู้เขียนอ่านแล้วเห็นว่าเป็นคำบรรยายที่สั้นและกระชับรัดดี จึงนำมาใช้เป็นแบบในการเขียน คำบรรยายกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมฉบับนี้ นอกจากนี้ท่านอาจารย์ประมุข สวัสดิ์มงคลยังได้กรุณาให้ข้อคิดต่าง ๆ แก่ผู้เขียนหลายประการ ซึ่งผู้เขียนได้นำข้อคิดต่าง ๆ เหล่านั้นมาลงไว้ในหนังสือเล่มนี้เช่นเดียวกัน ในการเขียนคำบรรยายนี้ ผู้เขียนยังได้รับความ กรูณาจาก คุณสุกัญญา ปลื้มอารมย์ นิติศาสตรบัณฑิต นักวิชาการประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ช่วยตรวจหาข้อผิดพลาดและพิสูจน์อักษรในคำบรรยายเล่มนี้ด้วย ซึ่งผู้เขียน ขอขอบคุณในความกรุณาของท่านทั้งสองที่ได้ช่วยให้คำบรรยายเล่มนี้สำเร็จลงด้วยดีเป็นอย่างยิ่ง

หนังสือคำบรรยายกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมฉบับนี้ นอกจากจะพยายาม เขียนให้สั้นและอ่านเข้าใจง่ายแล้ว ผู้เขียนยังได้ตัดเรื่องที่ไม่จำเป็นต่อการศึกษาพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรมออก โดยเหลือเอาไว้เฉพาะแต่คำอธิบายเกี่ยวกับตัวบทพระธรรมนูญศาลยุติธรรม กับเรื่องที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับคำบรรยายพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเท่านั้น ผู้เขียนหวังว่า คำบรรยายกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมฉบับนี้คงจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา ทุกท่านโดยทั่วกัน

อาจารย์ เดือน จิตรกร

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๒

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่สอง

ในการจัดดำเนินการพิมพ์คำบรรยายพระธรรมนุญศาลยุติธรรมครั้งที่แล้ว เนื่องจากผู้เขียนรีบร้อนเขียนเพื่อให้ทันเปิดภาคเรียนภาคที่สอง ๒๕๓๒ จึงทำให้มีข้อบกพร่องผิดพลาดอยู่หลายตอน เพราะไม่มีเวลาตรวจทานให้ละเอียดถี่ถ้วน และเมื่อส่งต้นฉบับไปประมวลราคาและจัดดำเนินการพิมพ์แล้ว ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศาลแขวงเพิ่มขึ้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากกรุงเทพใต้ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์ภาค และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนุญศาลยุติธรรม ฉบับที่ ๑๑ และ ๑๒ ติดตามมาอีก ผู้เขียนไม่อาจจะนำต้นฉบับที่ผ่านการประมวลราคาแล้วและกำลังดำเนินการพิมพ์อยู่มาแก้ไขใหม่ได้อีก ได้แต่ขอร้องให้ผู้ดำเนินการพิมพ์เห็นใจ ขอแก้ไขเพิ่มข้อความเท่าที่จำเป็นและขอเพิ่มภาคผนวกเพิ่มเติม เพื่อให้ความสะดวกแก่นักศึกษาในอันที่จะติดตามกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้นเท่านั้น

ในการจัดดำเนินการพิมพ์ครั้งที่สองนี้ก็เกือบเหมือนการพิมพ์ครั้งแรก เพราะผู้เขียนทราบในเวลากระชั้นชิดกับการเปิดภาคเรียนที่สอง ๒๕๓๓ ว่าหนังสือที่พิมพ์ครั้งแรกใกล้จะหมด ผู้เขียนต้องใช้ระยะเวลาอันสั้นตรวจทานแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งกว่าในการพิมพ์ครั้งแรก และตัดภาคผนวกเพิ่มเติมออกเพราะได้นำข้อความในภาคผนวกเพิ่มเติมไปพิมพ์ไว้ในเนื้อเรื่องแล้ว แต่ด้วยความรีบร้อนอาจทำให้มีข้อผิดพลาดบกพร่องเกิดขึ้นได้อีก ผู้เขียนจึงต้องขอกภัยในความบกพร่องที่มีได้ตั้งใจไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อาจารย์เดือน จิตรกร

๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่สาม

ในการพิมพ์ครั้งที่สามนี้ ผู้เขียนมีเวลาพอสมควร จึงทำให้มีเวลาได้ตรวจทานละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าในการพิมพ์ทั้งสองครั้งที่แล้วมา โดยได้ตัดสิ่งที่ไม่ดีผลาดและรกรุงรังออกเสียบ้าง และได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข เช่น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งออกมาใช้แทนพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และได้แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๓๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคำบรรยายพระธรรมนูญศาลยุติธรรมนี้ นอกจากนี้ เนื่องจากมีข้อพิพาทระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกับคณะกรรมการตุลาการ ผู้เขียนเห็นสมควรเขียนคำบรรยายเพิ่มเติมเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและคณะกรรมการตุลาการไว้ รวมทั้งระเบียบวินัยของผู้พิพากษาซึ่งเป็นข้าราชการและจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้ด้วย เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจนักศึกษาที่มุ่งจะไปเป็นผู้พิพากษาว่า ผู้พิพากษามีได้เป็นคนอิสระไม่อยู่ภายใต้กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใด ๆ อย่างที่เข้าใจผิด ๆ กัน ผู้เขียนหวังว่าคำบรรยายนี้คงจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกท่านโดยทั่วกัน

ผู้เขียนพยายามที่จะตรวจทานมิให้มีข้อผิดพลาดบกพร่องหลงเหลืออยู่อีก แต่ความผิดพลาดบกพร่องเป็นสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นได้แม้จะได้ใช้ความระมัดระวังตรวจตราอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพียงใดก็ตาม ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องขออภัยท่านผู้อ่านคำบรรยายนี้ไว้ล่วงหน้าถึงความผิดพลาดบกพร่องซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ไว้ ณ ที่นี้

ศาสตราจารย์เดือน จิตรกร

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่สี่

ในการพิมพ์ครั้งที่สี่นี้ ผู้เขียนได้ตัดรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อศาลจังหวัด ชื่อศาลแขวง และชื่อศาลเยาวชนและครอบครัวในต่างจังหวัดออก เพราะจังหวัดในทางปกครองได้เกิดขึ้นใหม่ อีกหลายจังหวัด ศาลจังหวัดและศาลอื่นๆ ก็ต้องเกิดขึ้นตาม ศาลแขวงได้มีพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งขึ้นอีกหลายศาล ส่วนศาลเยาวชนและครอบครัวได้มีการจัดตั้งขึ้นทั้งศาลเยาวชน และครอบครัวจังหวัด กับแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัดอีกหลายศาล ถ้าหาก ยังคงชื่อศาลต่างๆ ที่กล่าวไว้ ก็จะต้องติดตามแก้ไขเพิ่มเติมกันอยู่ตลอดเวลา มิฉะนั้นคำ บรรยายก็จะกลายเป็นล้าสมัย เพราะมีชื่อศาลอยู่ไม่ครบ

มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในส่วนที่ขาดหายและไม่ชัดเจน ทำให้อ่านไม่เข้าใจหรือ อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด และมีการแก้ไขข้อผิดพลาดที่หลงเหลืออยู่ในการพิมพ์ครั้งก่อน

ในการพิมพ์ครั้งนี้ได้เพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรมไว้ด้วยเพื่อประโยชน์แก่นักศึกษา ที่จะไม่ต้องถือหนังสือหลายเล่ม

ผู้เขียนหวังว่าหนังสือคำบรรยายพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเล่มใหม่นี้จะอำนวยประโยชน์ ให้แก่ท่านผู้อ่านได้พอสมควร

ศาสตราจารย์เดือน จิตรกร

6 พฤศจิกายน 2538